

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 17.3.2016 r.
SWD(2016) 65 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI

STRESZCZENIE OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi:

**Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady
określającego zasady udostępniania na rynku produktów nawozowych z oznakowaniem
CE i zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 i (WE) nr 1107/2009**

{COM(2016) 157 final}
{SWD(2016) 64 final}

Streszczenie oceny skutków
Ocena skutków wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udostępniania na rynku produktów nawozowych z oznakowaniem CE
A. Zasadność działań
Dlaczego należy podjąć działania? Na czym polega problem?
Warunki dostępu do rynku produktów nawozowych są tylko częściowo zharmonizowane na poziomie UE. Rozdrobnienie niezharmonizowanej części rynku zdecydowanie ogranicza możliwości handlowe. Ponadto przepisy zharmonizowane nie uwzględniają w wystarczającym stopniu kwestii związanych ze środowiskiem i zdrowiem ludzi. Dokładniej mówiąc, stwierdzono następujące problemy operacyjne: 1) przedsiębiorstwa prowadzące działalność w kilku państwach członkowskich na rynku niezharmonizowanym ponoszą koszty z powodu rozbieżnych przepisów krajowych, które często obejmują trudny do spełnienia wymóg uzyskania uprzedniego zezwolenia; 2) odnotowano poważne problemy związane ze zdrowiem i środowiskiem, zwłaszcza obecność toksycznych zanieczyszczeń w niektórych powszechnie stosowanych nawozach. Obecne prawodawstwo zharmonizowane nie zapewnia wystarczającej ochrony zdrowia i środowiska, 3) obecne prawodawstwo zharmonizowane zezwala na dostęp do rynku na podstawie procedury, która okazała się zbyt powolna w odniesieniu do cyklu innowacji w tym sektorze.
Jaki jest cel inicjatywy?
Oczekuje się, że inicjatywa: 1. stworzy równe szanse dla wszystkich produktów nawozowych na szczeblu UE, zwiększając dostęp sektora do rynku wewnętrznego, przy utrzymaniu przepisów krajowych w przypadku produktów sprzedawanych wyłącznie na rynkach krajowych, co zapobiegłoby zakłóceniom rynku; 2. podniesie poziom ochrony zdrowia i środowiska przez ograniczenie zanieczyszczeń w materiałach nawozowych i dodatkach w całej UE; ułatwi dostęp do rynku zharmonizowanego przez wprowadzenie proporcjonalnych, efektywnych kosztowo, przejrzystych i elastycznych ram regulacyjnych, tym samym odpowiadając na zapotrzebowanie unijnych rolników na innowacyjne produkty.
Na czym polega wartość dodana podjęcia działań na poziomie UE?
Problemy na rynku zharmonizowanym (np. niedostateczna ochrona zdrowia ludzi i środowiska, sztywne wymogi zapewniające zbyt wolny dostęp do rynku) są ściśle związane z ograniczeniami na poziomie UE, a zatem można im zaradzić jedynie poprzez działania na szczeblu unijnym. Rzeczywisty ogólnounijny rynek obejmujący wszystkie produkty nawozowe otworzy nowe możliwości rynkowe i zmniejszy obciążenia administracyjne. Jednak z uwagi na bardzo lokalny charakter rynku niektórych produktów nawozowych omawiane zharmonizowane działanie na poziomie UE będzie dobrowolne i będzie współistnieć z przepisami krajowymi zachowanymi lub przyjętymi przez państwa członkowskie oraz z wzajemnym uznawaniem.

B. Rozwiązania
Jakie warianty legislacyjne i nielegislacyjne rozważono? Czy wskazano preferowany wariant? Jak uzasadniono ten wybór lub jego brak?
Wariant 1: Scenariusz odniesienia – obowiązujące prawodawstwo UE pozostaje niezmienione. Wariant 2: Technika regulacyjna rozporządzenia w sprawie nawozów, tj. homologacja typu, nie ulega zmianie i zostaje rozszerzona na harmonizację nawozów z surowców organicznych i innych produktów związanych z nawozami, takich jak tzw. biostymulatory. Wariant 3: Harmonizacja poprzez zatwierdzanie składników, co doprowadzi do stworzenia pozytywnego, wyczerpującego wykazu materiałów nadających się do włączenia do produktu nawozowego. Wariant 4: Harmonizacja przez nowe ramy prawne, której podstawą będą obowiązkowe wymagania jakości i bezpieczeństwa oraz dobrowolne zharmonizowane normy techniczne. Wariant 5: Tak jak w wariantcie 4, harmonizacja zostanie osiągnięta poprzez „nowe ramy prawne” obejmujące wymagania i normy. Jednakże udział podmiotów trzecich w ocenie zgodności z wymaganiami jest różny w zależności od kategorii materiałów i jest największy w przypadku odpadów i innych materiałów wtórnych o

potencjalnie zmiennym składzie. Analiza wykazała, że preferowany jest wariant 5. W przypadku wariantów 2–5 wprowadza się limity zanieczyszczeń (w tym metali ciężkich) dotyczące wszystkich produktów nawozowych. Oceniono dwa warianty: pełną i dobrowolną harmonizację, jak opisano powyżej.

Jak kształtuje się poparcie dla poszczególnych wariantów?

Za wariantem 1 nie opowiada się żadne państwo członkowskie, sektor ani organizacja pozarządowa. Warianty 2 i 3 są popierane przez niektóre państwa członkowskie oraz kilka krajowych zrzeszeń producentów, które są przyzwyczajone do regulowania rynku nawozów przez sporządzanie wykazów zatwierdzonych typów lub składników.

Wariantu 4 nie poparło żadne państwa członkowskie, ponieważ w porównaniu do znanych rozwiązań oferowanych przez wariant 2 i 3 nowe ramy prawne stanowiłyby radykalną zmianę.

Wariant 5, a zwłaszcza dobrowolna harmonizacja, jest generalnie uważany przez sektor (w szczególności MŚP) i dużą liczbę państw członkowskich (w tym niektóre z największych) za najlepsze rozwiązanie.

C. Skutki wdrożenia preferowanego wariantu

Jakie korzyści przyniesie wdrożenie preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Dostęp produktów nawozowych do rynku regulowanego przez nowe ramy prawne będzie łatwiejszy, a zgodność takich produktów z wymaganiami bezpieczeństwa i jakości zapewni wyższy poziom bezpieczeństwa w łańcuchu żywnościowym. Pod względem dostępu do rynku wewnętrznego i elastyczności rynku korzyści z wdrożenia preferowanego wariantu (wariant 5) są bardzo podobne do skutków wariantu 4. Z oceny skutków wynika, że rozwiązanie to obniży koszty administracyjne zarówno dla organów publicznych jak i podmiotów gospodarczych w porównaniu ze stanem obecnym i znacznie obniży koszty administracyjne dla organów publicznych w porównaniu z homologacją typu. Ten wariant znacznie zwiększyłby więc elastyczność rynku i tym samym pobudził innowacje.

Dodatkową zaletą dobrowolnej harmonizacji jest to, że – zgodnie z zasadami pomocniczości i lepszego stanowienia prawa – dotyczyłaby ona wyłącznie podmiotów gospodarczych faktycznie zainteresowanych dostępem do rynku w wielu państwach członkowskich.

Jakie są koszty wdrożenia preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Koszty preferowanego wariantu są proporcjonalne do oczekiwanych korzyści dla przedsiębiorstw i społeczeństwa. Koszty dla organów publicznych są raczej obojętne. W przypadku produktów objętych nowymi ramami prawnymi będą konieczne dodatkowe prace normalizacyjne dotyczące metod badań.

Wariant 5 wiąże się z niższymi kosztami administracyjnymi dla podmiotów gospodarczych niż homologacja typu. Można jednak oczekiwać, że na poziomie indywidualnych przedsiębiorstw koszty administracyjne będą niekiedy wyższe niż w przypadku utrzymania stanu obecnego. Dotyczy to zwłaszcza producentów stosunkowo zmiennych materiałów wymagających znacznego udziału stron trzecich w procesie oceny zgodności. MŚP, które wytwarzają produkty nawozowe objęte procedurą certyfikacji przez podmioty trzecie, musiałyby uiszczać organowi notyfikowanemu opłaty za weryfikację zgodności swoich produktów z wymaganiami. Dobrowolna harmonizacja może oznaczać wyższe koszty dla administracji krajowych niż pełna harmonizacja, ponieważ w pewnym zakresie administracje krajowe zachowałyby prawdopodobnie procedury krajowe. W przypadku produktów nawozowych objętych już obowiązującym rozporządzeniem koszty przejściowe byłyby minimalne, ponieważ zezwolono by na certyfikację własną tych produktów. Państwa członkowskie będą również musiały zapewnić jakość organów notyfikowanych.

Jakie będą skutki dla przedsiębiorstw, MŚP i mikroprzedsiębiorstw?

Przedsiębiorstwa, które wyrażą chęć udziału w systemie zharmonizowanym, uzyskałyby łatwiejszy dostęp do rynku w całej UE. Ponadto spadłyby koszty administracyjne, ponieważ istniałaby mniejsza potrzeba rejestrowania indywidualnych produktów zgodnie z rozbieżnymi przepisami krajowymi. Producenci, którzy nie podlegają procedurom certyfikacji przez podmioty trzecie, odczuwają mniejsze skutki niż producenci ponoszący koszty takiej certyfikacji (np. MŚP). Koszty te będą zrównoważone poprzez zmniejszenie częstotliwości kontroli w zależności od wielkości produkcji i zmniejszenie liczby pobierania próbek przez podmiot zewnętrzny po roku uznania. W tym sensie dobrowolna harmonizacja umożliwiłaby płynne przejście do nowych ram regulacyjnych, pozostawiając producentom wybór, czy wprowadzać produkt do obrotu na rynku lokalnym czy na rynkach UE.

Czy przewiduje się znaczące skutki dla budżetów i administracji krajowych?

Koszty dla budżetów krajowych będą raczej obojętne. Koszty stosowania przepisów krajowych pozostaną takie same, ale z czasem ulegną obniżeniu, jeśli więcej przedsiębiorstw będzie wybierało harmonizację oferowaną przez rozporządzenie w sprawie nawozów; jednocześnie koszty nadzoru rynku nie ulegną zmianie lub

nieznacznie wzrosną.

Czy wystąpią inne znaczące skutki?

Oczekuje się, że wniosek ograniczy zależność od surowców spoza UE, oferując łatwiejszy dostęp do całego unijnego rynku produktów innowacyjnych, np. uzyskanych z materiałów organicznych lub z recyklingu. Jak szczegółowo przeanalizowano w oddzielnej ocenie skutków z 2011 r. dotyczącej najwyższych dopuszczalnych poziomów kadmu, mogą wystąpić skutki dla unijnego przywozu.

D. Działania następne

Kiedy nastąpi przegląd przyjętej polityki?

Przewidziano cenę *ex post* 5 lat po wdrożeniu rozporządzenia, opartą na informacjach zwrotnych otrzymanych za pośrednictwem różnych mechanizmów współpracy, które zostały już ustanowione na mocy obecnego rozporządzenia w sprawie nawozów (grupy ekspertów). Jeżeli nowe dowody naukowe wykażą, że należy zmniejszyć zanieczyszczenia gleby pochodzące z nawozów, wykaz zanieczyszczeń i ich limitów może podlegać przeglądowi w dowolnym momencie.